

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет

ІСТОРІЯ ОЧИМА МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Матеріали регіональної науково-практичної
конференції молодих вчених, аспірантів,
здобувачів, магістрантів

Випуск III

Рівне – 2008

УДК.930.1
ББК 63
I - 90

Історія очима молодих дослідників. Збірник наукових праць.
Випуск 3 / Редкол.: В.Шеретюк, Л.Галуха, П.Савчук, Р.Давидюк. –
Рівне: РДГУ, історико-соціологічний факультет, 2008. – 287 с.

Збірник містить результати наукових пошуків з актуальних
проблем української та світової історії, виголошені на регіональній
науковій конференції молодих вчених, аспірантів, здобувачів,
магістрантів 13 грудня 2006 року (Рівне, РДГУ, історико-соціологічний
факультет).

Редколегія:

Шеретюк В.М. – голова редколегії, кандидат історичних наук, доцент
Галуха Л.Ю. – заступник голови редколегії, кандидат історичних наук,
доцент

Савчук П.О. – кандидат історичних наук, професор
Давидюк Р.П. – кандидат історичних наук, доцент

Літературне редагування:

Борodinська Л.І. (розділи 1,3)

Кревська Г.А. (розділ 2)

Тимочко І.Б. (розділ 1)

Рецензенти:

Троян С.С. – доктор історичних наук, професор

Жиліюк С.І. – доктор історичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою Радою Рівненського державного
гуманітарного університету (протокол № 11, від 27.06.2008 р.)

© Історико-соціологічний факультет РДГУ
© Українське історичне товариство при
історико-соціологічному факультеті РДГУ

в) поява глобальних інформаційних систем (Інтернет);
г) наслідування західних духовних цінностей, стандартів праці, способу життя і побуту, наслідком чого має бути формування єдиного культурного „простору”.

4) релігійна інтеграція спостерігається у спробах поєднання світових релігій в єдину світову. Але яку?. І в кінцевому підсумку, згідно з світосистемною теорією, має виникнути світоэкономика, світокультура і світоімперія (мабуть, із пануванням „золотого мільярда” і західної культури).

Цей результат є небезпечним для національних держав, незахідних цивілізацій, і тому є інша тенденція, яку називають „супротивом цивілізацій”, що виражається у міжнародному тероризмі, антиглобалізаційному русі, наступі в різних регіонах релігійного фундаменталізму та ін.

Тому основна проблема глобалізації – це питання „як жити разом?”, а основний її сенс – вміння сприйняти ознаки іншої цивілізації, не втрачаючи своєї власної культури. А глобалізація майбутнього – це глобалізація поваги до кожної людини на планеті і турботи про збереження її життя та покращення її долі. Успішне вирішення цього завдання буде залежати від зусиль усіх жителів Землі, їх культури, освіченості і відповідальності кожного з нас.

Джерела і література:

1. Д.Гелд, Е.МакГрю, Д.Голдблатт, Дж.Перратон. Глобальні трансформації. Політика, культура, економіка. – К.: Фенікс, 2003.
2. Комина В.Г. Вступ до історії сучасної цивілізації: Конспект лекційного курсу. – Запоріжжя: Просвіта, 2004.
3. Панарин А.С. Вызов глобализма. – М., 2000.

ДУХОВНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ

Ісічук Т.С.,
магістрантка
історико-соціологічного
факультету РДГУ
Науковий керівник:
проф. Гайбонюк В.Д.

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Культура Київської Русі виступала як частина єдиної середньовічної цивілізації, підпорядкована тим закономірностям, які були властиві останній, незалежно від національних особливостей та специфіки. У першу чергу це стосується суспільної думки, яка у всій Європі розвивалася під безпосереднім впливом християнської ідеології.

Запровадження християнства в Київській державі було передусім результатом її внутрішнього соціально-економічного, політичного і культурного розвитку. Воно відповідало назрілим потребам давньоруського суспільства. Саме тоді відходив у минуле родоплемінний лад у слов'ян, утверджувалися нові, прогресивні для того часу феодальні виробничі відносини й притаманні їм форми політичного і духовного життя.

Судовий монастирський статут, який було введено на Русі у другій половині XI ст., зобов'язував ченців започатковувати у себе бібліотеки, скрипторії, школи, іконописні майстерні, лікарні та інші заклади. Серед монастирів у Київській Русі на першому місці був Києво-Печерський, який став можливо найвизначнішим центром давньоруської культури. З ним пов'язана діяльність визначних публіцистів (Феодосій Печерський, Іаков Мніх), істориків (Нікон Печерський, Ігумен Іван, Нестор Літописець), художників (Алімпій, Григорій), лікарів (Агапіт) та багатьох інших. Також функціонували культурні центри при архієрейських кафедрах. Найбільш відомим з них був Софійський гурток книжників, заснований у Києві при Ярославі Мудрому та очолюваний Іларіоном [5, 9].

Важливим чинником в історії ранньої Русі був розвиток писемності та розповсюдження грамоти. Як відомо, східнослов'янська писемність сформувалася раніше від офіційної християнізації країни та незалежно від неї, але використовувалася переважно у чисто практичних цілях. Принципово важливим етапом була поява книжковості у середині IX ст.

Саме тоді Русь починає створювати свою церковну літературу та започатковує літописи. На основі археологічних знахідок (берестянські грамоти у Новгороді) можна припустити, що грамота у Київській Русі не була прерогативою одного тільки духовенства, вона охоплювала і феодалів і демократичні шари народу.

Церква активно сприяла розвитку давноруської архітектури та образотворчого мистецтва. Більшість кам'яних споруд, збудованих на протязі X-XII ст. на Русі, були храми, щедро прикрашені монументальним та станковим живописом. Проте впливи східної церкви на мистецтво не завжди були благотворними. Так, через те, що візантійці не любили ставити у своїх храмах статуй, скульптура не дістала помітного розвитку.

Розвиваючи східнохристиянську концепцію верховної державної влади, християнство сприяло утвердженню в давноруському суспільстві нової політичної моралі, її діяльність позитивно вплинула на розвиток суспільної думки, давноруської писемності, літератури та культури.

Переpletіння язичницьких та християнських ідей у світогляді як широких народних мас, так і соціальної верхівки Київської Русі виявилось у явищі, що отримало назву „двовірства”. Отже, тут можна говорити про три віри на Русі: християнство, язичництво та двовірство. Ясна річ, православні пастирі не могли схвалювати такого синкретизму віровчень. І все ж релігійний синкретизм виявився на обох рівнях давноруської культури (як елітарної, так і народної), наклав свій відбиток на поведінку, критерії цінностей і практичний бік діяльності представників різних соціальних груп населення. Двовірство не обмежувалося колом вірувань та обрядів, воно справляло великий вплив і на розвиток філософсько-світоглядних ідей, включаючи етичну та естетичну свідомість, історичне мислення, уявлення про саме суспільство. Весь комплекс пам'яток матеріальної культури й писемності, усна традиція в зафіксованих найдавніших шарах, живопис свідчать про взаємодію в культурі Київської Русі кількох світоглядів [4, 5].

О.В.Чернецов вважає, що до двовірства можуть бути віднесені такі явища як :

-одночасне звернення до християнських та нехристиянських надприродних персонажів та інші форми змішання різнорідних релігійних елементів;

-використання християнами елементів язичницької обрядовості та фразеології;

-присвоєння персонажам християнської міфології рис язичницьких нижчих і вищих божеств;

-звернення до язичницьких персонажів і мотивів у вочевидь християнському середовищі.

До двовірств, як трактує церква слід зараховувати не лише синкретизм християнства і слов'янського язичництва, а й змішання з християнством елементів інших релігій (язичництва неслов'янських народів, ісламу тощо) [6, 55].

Та слід зауважити, що у дохристиянську добу своїм корінням спрямовані далеко не всі нехристиянські риси народних вірувань. Незрідка власне християнські мотиви в перебігу їх засвоєння простолюдом набувають близького до язичництва вигляду. Язичницьке начало могло підтримуватися не стільки історичними спогадами, скільки сталістю життєвого укладу та пов'язаними з ним психологією й рівнем культури. Традиційна народна культура з її чуттєвим, напівязичницьким світосприйняттям володіла колосальним творчим потенціалом, що дозволяла їй істотно трансформувати і переосмислювати елементи християнства. Зазвичай уявлення про народні вірування, зокрема й у релігійній сфері, пов'язують із селянськими масами. Однак, подібні ідеологічні погляди були характерними і для значної частини жителів давноруських міст.

Гранична прихильність до традиції, що знаходила свій закінчений вияв у настановленні на старовину й у ворожому ставленні або недовірі до будь-якої новації, нечуваної і, відповідно, не схваленої, консерватизм усього суспільного життя, починаючи зі способів ведення господарства і форм поселення й закінчуючи навичками мислення, панування стереотипу в художній творчості. З цим можна погодитися, уточнивши, про те, що зазначені факти стосуються передовсім культури вищих соціальних прошарків суспільства. На рівні елітарної культури двовірство найперше відбивається в тексті „Слова о полку Ігоревім”, написаного через два століття після введення християнства на Русі. Тут згадуються старі божества (Велес, Стрибог, Хоре, Див та інші), підкреслюється активне ставлення сил природи до різних етапів походу Новгород-Сіверського князя Ігоря Святославича на половців 1185 року: попередження про небезпеку – на початку походу, радість – у зв'язку із втечею князя з полону. Не менш показовими з цього погляду є діалог полоненого князя з річкою та плач дружини князя Ярославни, яка звертається за допомогою не до християнських святих, а до вітра-вітрила, Дніпра-Славутича, світлого і трисвітлого сонця [2, 25].

Вироби прикладного мистецтва являються яскравими прикладами існування двовірства серед феодалської верхівки. Серед них найбільш показовими є круглі амулети-змійовики, що походять з Візантії, але

набагато більшу популярність здобули на Русі. Це, передовсім було пов'язано зі специфікою релігійної свідомості східних слов'ян доби середньовіччя. На одному боці такого оберега зображався Христос, Богородиця, архангел Михаїл чи ще якийсь святий, на іншому – фігура чи сама лише голова з волоссям у вигляді змії. Певно, мається на увазі хвороботворний демон жіночої статі, який часто фігурує в апокрифічних текстах і пов'язаних з ними заклинаннях. Написи грецькою мовою на частині цих амулетів говорять про їх використання саме у вищих соціальних прошарках суспільства Київської Русі. Невибагливі за виконанням зміювки могли носитися й представниками широких мас [6, 72].

Популярність язичницьких мотивів серед давньоруського населення засвідчують і деякі категорії жіночих прикрас срібні двостулкові браслети-поруці та не менш відомі колти з емаллями. Зауважимо, що в XII-XIII ст. у вищих суспільних колах ці речі носилися вже не для демонстрації перед духівництвом і поступово замінювалися суто християнськими сюжетами.

Варто зазначити, що серед археологічних пам'яток XI-XIII ст. саме поховальні пам'ятки якнайкраще ілюструють побутування релігійного синкретизму в середовищі широких народних мас. Адже за християнськими канонами людина з цього світу мусила вирушати до потойбічного з тим, з чим прийшла, тобто без нічого. А на некрополях перших століть II тисячоліття н. е. досліджуються курганні насипи, під якими біля померлих часто знаходять різноманітний інвентар, що за традиційними віруваннями мав допомагати людині в її житті на новому місці [1, 87]. Така ж картина простежується й на багатьох безкурганних (тобто християнських) кладовищах: незрідка фіксуються в могилах кераміка та інші побутові речі, прикраси, елементи одягу тощо. Найчастіше зустрічаються в XI-XII ст. комплекси, де курган – символ язичництва в поховальній обрядовості – ще насипався, але саме захоронення за обрядом інгумації вже проводилося в ямі [4, 8].

Додатковим підтвердженням синкретизму вірувань є наявність у культурних шарах багатьох давньоруських міст і сільських поселень, що існували на початку II тисячоліття н. е, амулетів-оберегів та символів християнської релігії. До таких слід відносити вже згадані хрестики невеликих розмірів та енкалпіони, виготовлені з різного металу і каміння, фігурні підвіски із зображенням святих, іконки прямокутної і овальної форми.

Серед розмаїття амулетів перших століть II тисячоліття н. е. вражають орнаментовані підвіски круглої форми – символи Сонця, так звані „лунниці” – символи Місяця, мініатюрні топірці із золота та кольорових

металів – символи Перуна (його символами були ще й крем'яні знаряддя праці та уламки цього каменю), шумні амулети-обереги, які своїм звуком мали відганяти злих духів від людей і домашніх тварин. Крім того, відомі мініатюрні ключики – символи багатства, кістяні обереги (ікла кабана, ведмедя, так звані „стилі” – зігнуті вістря із зображенням чи орнаментом на одному з кінців, пазури хижаків), глиняні писанки, що уособлювали очисні, відроджувальні сили, та деякі інші речі. Часто язичницькі та християнські амулети і символи зустрічаються разом в одному археологічному комплексі (наприклад, у складі однієї низки намиста могло бути кілька лунниць і хрестиків). Іноді протилежні з релігійного погляду мотиви могли переплітатися в одному виробі (наприклад, хрест у колі чи всередині лунниці, або звернення до Бога на язичницькому амулеті – кабанячому іклі) [1, 92].

Позитивно вплинула на розвиток суспільної свідомості, давньоруської писемності і літератури діяльність православної церкви. Будучи носієм ідеї єдності держави і Церкви на Русі, виразником патріотичних традицій, християнський клір об'єктивно створював ґрунт, на якому визрівала національна самосвідомість, котра за середньовіччя завжди перебувала в синкретичній єдності з релігійними поглядами. Християнська церква забезпечувала певну стабільність суспільно-політичного життя давньоруського феодального суспільства та територіальну цілісність країни. Київські митрополити виступали послідовними прихильниками єдності церковної організації „всей Руси” не лише в період існування відносно єдиної Давньоруської держави, а й після її розгрому в 40-х рр. XIII ст. Церква об'єктивно перешкоджала визріванню самостійних державних утворень на сході Європи, гальмуючи сепаратистські тенденції на місцях.

Духовне життя давньоруського суспільства живилося не тільки імпульсами християнства. Розвинуте в часи державотворення східнослов'янське язичництво не відразу поступилося місцем новій вірі Давньоруська доба стала епохою протистояння старої і нової релігійних систем, що спричинилося до появи такого духовного феномена, як двовірство. І все ж християнська церква зуміла витіснити язичництво на периферію духовного життя слов'янина. Церкви за підтримки світської влади поступово, але неухильно завойовували позиції в усіх куточках східнослов'янської ойкумени. Так функції язичницьких богів перебрали на себе окремі християнські святи (Велес–Власій, Перун–Ілля), деякі православні свята (Пасха, Різдво) наклалися на прадідівські ритуали [6, 90]

IX-XIII ст. стали перехідним етапом у розвитку християнства на Русі, як і по всій Східній Європі. Нова доба його утвердження

почалася в другій половині XIII ст, коли внаслідок внутрішнього духовного розвитку суспільства, а також глобальної для країни катастрофи – навали орд Батия і загибелі держави – східні слов'яни вже остаточно навертаються в християнство, а прадідівські божества та звичаї виступають переважно як релікти. Тож проникнення християнства в усі сфери духовно-культурного життя мало місце вже після падіння Київської Русі. Археологічні дослідження засвідчують перевагу християнської поховальної обрядовості починаючи з другої половини XIII століття у тогочасному селі, яке з погляду духовного життя було значно консервативнішим, ніж місто. Отже, саме в цей час (друга половина XIII ст.) відбувається перемога християнства над язичництвом та перетворення його на виразник духовно-культурного світу киеворусичів.

Як відомо, християнізація Русі мала свій поворотний момент також у час, коли Київська Русь стала військово наймогутнішою державою Європи. Давньоруська церква, зіткнувшись віч-на-віч із суспільством, для якого війна виступала стрижнем релігійного та соціального буття, віднайшла в рамках філософської культури не лише виправдання ідеалів військової доблесті і честі, а й своєрідні образи, у яких найвищі християнські цінності набули військово-лицарського забарвлення.

Одним із них став образ Христа, Абсолютної Особи Середньовіччя, універсального прикладу для наслідування. Він проектувався на кожну істоту, з ним обізнану, і під впливом розвиненої дружинно-лицарської ідеології верхів феодального суспільства здобув обриси Христа-Воїна, оскільки саме такого образу для наслідування потребувала військова верства. Таким чином, образ Христа-Воїна ввійшов у культуру киеворусичів, як складова лицарсько-дружинної етики Київської Русі [7, 73].

Отже, запровадження християнства в Київській державі наприкінці X ст. було визначальною віхою історії Київської Русі, поворотним пунктом усього її подальшого історичного розвитку. Ця епохальна подія була підготовлена всім перебігом внутрішнього розвитку східнослов'янської держави, що проходив у річищі загально-історичних закономірностей. Ще задовго до офіційного проголошення християнства державною релігією Русі воно знаходило своїх прихильників серед окремих соціальних груп населення давньоруського суспільства. Нові ідеологічні віяння, освячуючись традицією, поступово проникали в суспільну свідомість. Проте цей процес проходив повільно і хворобливо, спричиняючи неоднозначну реакцію різних соціальних груп, що незрідка призводило до

протистояння, сутичок і боротьби. Залежно від розстановки цих сил та політичної кон'юнктури, християнське віровчення переживало тут свої падіння і злети. Безперечно коли Київська Русь увійшла до християнського світу як рівноправний партнер, то отримала значні і позитивні імпульси, які сприяли розвиткові її культури та релігійної свідомості.

Джерела та література

1. Толочко П.П. Київська Русь. – К.: Абрис, 1996.
2. Толочко П.П., Толочко О.П. Від язичництва до християнства: [Україна крізь віки] // Іст. України. – 2000. – № 40. – С. 1-2
3. Ульяновський В. Минуле України через призму Православної церкви: проблеми, уроки і перспективи // Київська старовина. – 2003. – № 5
4. Християнство Київської Русі // Людина і світ. – 2001. – № 8. – С. 2-10
5. Медуниця Ю. Феномен християнства // Урядовий кур'єр. – 2000. – 29 гр. – С. 9
6. Моця О., Ричка В. Київська Русь: від язичництва до християнства. – К.: Глобус, 1996.
7. Головащенко С. Історія християнства. – К.: Либідь, 1999.

Борodinська Л.І.,
здобувач кафедри
історії України РДГУ
Науковий керівник:
доц. Галуха Л.Ю.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТІЯН В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ

На початку XX ст. на Волині набули розповсюдження ідеї євангельських християн, які потрапили сюди з Півдня України та мали тісні зв'язки з центром євангельського християнства у Петербурзі.

Коли у 1921 р. Волинь увійшла до складу Другої Речі Посполитої, євангельське християнство набуло більш самостійного характеру, що спонукало громади до об'єднаних процесів саме євангельських християн. Таким чином, 1921 р. утворився Союз євангельських християн на Волині з центром у м. Рівному. Хоча переважна частина представників цієї конфесії проживала на Волині, євангельський рух мав всепольський характер. Тому, у 1923 році на основі Союзу євангельських християн на Волині та

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ	3
Мирончук М. ЗАХІДНИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	3
Прокопчук С. БЕРЕСТЕЦЬКА БИТВА 1651 р. У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЛІТОПИСІ XVII-XVIII ст.....	8
Парфенюк В. ПЕРЕЯСЛАВСЬКА РАДА У МІФАХ ТА ФАКТАХ.....	14
Мельник І. СОЮЗ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО БОРОТЬБА ЗА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	22
Копищик А. ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: СУЧАСНА ВІТЧИЗНЯНА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ.....	28
Кукурудза А.Р. ІДЕЙНО-НАЦІОНАЛЬНА СУТНІСТЬ АВТОКЕФАЛІЇ УАПЦ.....	32
Рачок В. УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ НА ВОЛИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	39
Фалат О. ПОЛІТИКА ПОЛЬСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ НА ВОЛИНІ У 30-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ.....	47
Самсонюк Т.М. ДІЯЛЬНІСТЬ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНИХ ОРГАНІВ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ 1939-1941 РР.: РАДЯНСЬКА ТА ПОСТРАДЯНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ.....	53
Кратюк І.Б. „ДОПОМІЖНА УКРАЇНСЬКА ПОЛІЦІЯ” ЯК СУБ’ЄКТ ГОЛОКОСТУ.....	63
Михальчук Р. ЖОВТЕНЬ 1942-ГО: ТРАГЕДІЯ МІЗОЦЬКИХ ЄВРЕЇВ.....	68
Писцьо В. СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ ОСТАРБАЙТЕРІВ У РОКИ НІМЕЦЬКО-РАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	78
Карпуніна Т.О. ХОЛІМСЬКО-ВОЛИНСЬКА ТРАГЕДІЯ, ЇЇ ПЕРЕДУМОВИ, ПЕРЕБІГ, НАСЛІДКИ.....	85

Вертелецька Н.В. ОСОБЛИВОСТІ „РАДЯНІЗАЦІЇ” НА РІВНЕНЩИНІ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	91
Бондарчук-Саввон Н.С. МІСТО ІЗЯСЛАВ У ЕТНОНІМАХ ТА ТОПОНІМАХ.....	96
ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ	103
Калитюк О.О. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ ХЕТТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....	103
Петлюк І.В. БОСНІЙСЬКІ СЛОВ’ЯНИ-МУСУЛЬМАНИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ (XV – поч. ХХ ст.).....	109
Давидчук С.Ю. ІНКОРПОРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ В РОСІЙСЬКЕ ДВОРЯНСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ У XVIII ст.....	117
Кедрук О.П. „ОСВІЧЕНИЙ АБСОЛЮТИЗМ”: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.....	124
Шмид О.П. ЧЕСЬКА АГРАРНА КОЛОНІЗАЦІЯ ВОЛИНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст.....	129
Івчик Н.С. ТЕНДЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ ЩОДО НІМЦІВ ВОЛИНІ У ХІХ ст.....	136
Нагорнюк О.М. ДЕМОГРАФІЧНИЙ СКЛАД РОСІЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ ЗАХІДНОЇ ВОЛИНІ В 1920-х -1930 рр.....	145
Долганов П.С. МІЩАНСЬКЕ БРАТСТВО – АРТИКУЛЯТОР ІДЕЇ ЗМІН СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ СУБ’ЄКТІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКУМУ.....	150
Бунечко С.М. НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ КРЕДИТУВАННЯ ТОРГОВЦІВ У ПОЛЬЩІ (1930-ті РОКИ).....	156
Сухий П.В. КОЗАЧІ ФОРМУВАННЯ У ВЕРМАХТІ ТА СС.....	163
Галуза В.П. УКРАЇНСЬКА „ЦІНА” ПЕРЕМОГИ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНАХ – ТАЄМНИЦЯ ЗА СІМОМА ЗАМКАМИ?.....	171
Федюкевич О.В. ПАРТІЙНО-ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ: ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПРАВЛЯЧИХ СИЛ.....	178

Козлюк Р.В. СЕРЕДНЯ АЗІЯ І КАВКАЗ: МІЖ РОСІЄЮ І США.....	184
Іванченко О.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ТА СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНОЮ.....	188
Коломис Р.В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ.....	193
Желізняк В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН: ВИТОКИ І СТАНОВЛЕННЯ.....	203
ДУХОВНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ.....	206
Ісічук Т.С. ХРИСТІЯНСЬКИЙ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ РУСИ.....	206
Бородинська Л.І. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТІЯН В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	212
Єфимець А.К. НА ДДНІПРЯНСЬКІ ЕМІГРАНТИ У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ ЗАХІДНОЇ ВОЛИНИ (1921-1939).....	217
Пивоварчук Н.М. МІЖВОЄННА ПРАГА – РОСІЙСЬКИЙ ОКСФОРД.....	222
Олексій Заворотній БЕРЕСТЕЦЬКА СІЧА. ДРАМА.....	226
ЗМІСТ.....	285

Наукове видання

Історія очима молодих дослідників

*Збірник матеріалів регіональної наукової конференції
молодих вчених, аспірантів, здобувачів, магістрантів*

Випуск 3

Відповідальні за випуск: **Шеретюк В.М.** – кандидат історичних наук,
доцент, декан історико-соціологічного
факультету РДГУ
Галуха Л.Ю. – кандидат історичних наук,
доцент, заступник декана історико-
соціологічного факультету РДГУ

Комп'ютерна верстка: *Бородинська Л.І., Самсонюк В.Б., Третяк О.Ю.*
Комп'ютерний макет: *Третяк О.Ю.*

Позиція редколегії може не збігатися з думками авторів
Відповідальність за наукову точність і грамотність матеріалів несуть
автори та їх наукові керівники

Підписано до друку 15.07.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк ізографічний. Умовин. друк. арк. 15,2.
Наклад 100 прим. Зам. №55/1.

Адреса редакції: кафедра політичних наук, Рівненський державний гуманітарний
університет, вул. Остафова, 29, м. Рівне, 33027.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету